Hiilineutraalit kunnat

Jyri Seppälä
Suomen ympäristökeskus

Eduskunnan ympäristövaliokunta 18.10.2019

HE 29/2019 vp valtion talousarvioksi vuodelle 2020

SYKE

Kohti hiilineutraalia kuntaa (HINKU)-verkosto

- Kunnat sitoutuneet 80 % päästövähennykseen alueellaan vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta

- Alueen hallinnon, asukkaiden, yritysten ja maatilojen teot keskiössä
  - Kunta esimerkin näyttäjänä ja mahdollistajana

- Suomen ympäristökeskuksen keskitetty tuki, HINKU-foorumi: päästölaskenta, päätöksenteon työkaluja, viestintä- ja tiekarttatukea, hankkeistamisapua, hyvät käytännöt, muiden asiantuntijatahojen töiden ja palveluiden levittäminen

- Alkoi 5 pienen kunnan kokeiluna 2008, nyt 63 kuntaa mukana (1 525 000 as.)

http://www.hiilineutraalisuomi.fi/fi-FI/Hinku

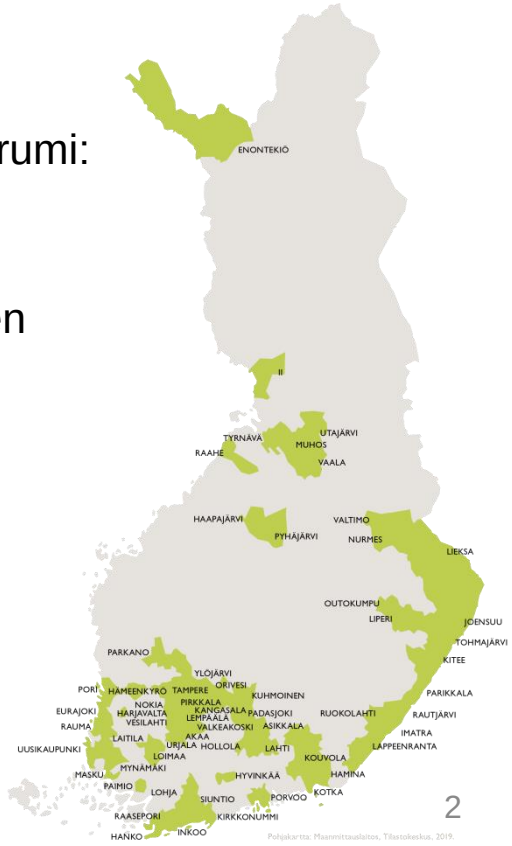

2020 talousarvioesitys

- Vähähiilisyyteen esitetty budjettilisäys on tervetullut, mutta haasteeseen nähden se ei ole merkittävä. Tämä korostaa uusien toimintamallien käyttöönottoa.

- Esityksessä valtion vetoapu vähähiilisyyden toimintaympäristön parantamiselle välttämätöntä, esim. talousarvioesityksessä hyvää

  - muutokset energiaveron, eräiden juomapakkausten valmisteveron ja jäteveron alueilla sekä energiatuki - *tärkeää kuntien työn edelleen vauhdittamista*

  - veromuutokset ajoneuvoverossa, autoverossa ja liikennepolttoaineissa, tuet ja avustukset joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn sekä vähähiilisten tieliikenteen käyttövoimien edistämiseen - *liikkuminen kunnilla muuten rajattu toiminta-alue*

  - vahva panostus maa- ja metsätalouden vähähiilisyyden edistämiseen (ml. LULUCF) on tervetullut lisä – *kunnat eivät käytännössä pysty vaikuttamaan tällä alueella*

  - kansainväliseen kehitysyhteistyöhön lisäpanostus – *HINKU-konseptia maailmalle ja suomalaisen cleantech osaamisen uudenlaista vientitukea (HINKU-Vietnam)*

  - talousarvioesityksessä tutkimus-, kehitys- ja innovaatiohankkeiden tukemisella sekä julkisilla hankinnoilla – *vaikutetaan kysyntään ja tarjontaan, osaamiseen*

  -

- Talousarvioesityksessä on paljon hyvää, mutta ongelmana on toisaalta toimien hajanaisuus, määrärahojen vaatimattomuus ja toimien keskinäisen merkityksen vaikea ennakoitavuus vaikuttavuusnäkökulmasta

- Kuntien roolia ilmastotyössä ei tuotu kunnolla esiin
  - Kunnat muodostavat päätöksentekotason, joka monella tavalla konkretisoi käytännön ilmastotyön

- Pelkkä sitoutuneisuus ei takaa, että hillintätyö tapahtuu kunnissa itsestään.
  - paikallishallinnon lähitulevaisuuden talouden haasteet - > vaikutukset hillintätyöhön
  - pienempien kuntien tiedon- ja tukitarve suurta

- HINKU-kunnat merkittävä mahdollisuus talousarvioesityksessä perään kuulutetulle alueiden kehittämisen kolmikantayhteistyölle (valtio, kunnat ja maakuntaliitot)

- Keskitetyn tuen toimivuus ja tarve selviö – mutta kuntien lukumäärän kasvu nykyresurssein konkretisoi tilanteen haasteellisuuden

- HINKU-työn vahvistaminen kaikilla tasoilla on erittäin kustannustehokas tapa saada valtion rahalle suuri vaste ilmastotyössä – muut tekevät pääasiassa tarvittavat investoinnit (lumipalloefekti)
  - luodaan ilmastomyönteistä kysyntää ja vahvistetaan suomalaisten yritysten osaamispohjaa sekä niiden ilmastokestävää vientitoimintaa.
  - mitä enemmän HINKU-kuntia on Suomessa, sitä suurempi etu Suomelle

SYKE

Kiitoksia mielenkiinnosta !